

Valtuutettu Eero Taipaluksen ym. valtuustoaloite, aamupalakokeilun laajentamisesta Naantalın Maijamäen ja Suopellon yläkouluihin

Kaupunginvaltuusto 18.05.2026 § 44

Valtuutettu Eero Taipalus luki ja jätti seuraavan 19 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen:

”1. Tausta (lyhyesti)

Aamupala on tärkeä osa nuorten hyvinvointia, koulupäivän jaksamista ja oppimisen edellytyksiä. Säännöllinen ateriaritmi tukee vireyttä, keskittymistä ja opiskelutehoa, ja epäsäännöllinen syöminen voi lisätä väsymystä, päänsärkyä sekä muuta huonovointisuutta.

THL:n Kouluterveyskyselyn mukaan vuonna 2025 vain noin puolet 8.-9.-luokkalaisista söi aamupalan arki-aamuina. Tämä on merkittävä nuorten hyvinvointiin ja koulupäivän sujuvaan aloitukseen liittyvä tekijä.

2. Paikallinen kokemus ja perustelut

Naantalissa on jo saatu rohkaisevaa paikallista näyttöä aamupalatoiminnan toimivuudesta. Suopellon koulussa toteutettiin viikon mittainen aamupalakokeilu (16.-20.3.), josta kerätty oppilas- ja huoltajapalaute oli erittäin myönteistä.

Oppilaspalautteessa aamupalalla käyneistä oppilaista 55,3 % koki jaksaneensa paremmin koulussa aamupalan ansiosta ja 91,5 % ilmaisi halun, että koulun aamupala jatkuisi pysyvänä toimintana. Erityisen huomionarvoista on, että oppilaista, jotka eivät syö aamupalaa lainkaan, 60 % raportoi aamuina päänsärkyä/väsymystä/huonoa oloa, kun taas aamupalalla käyneillä vastaava osuus oli 14,9 %.

Huoltajapalautteessa noin 95 % piti aamupalaideaa hyvänä tai erittäin hyvänä ja 84 % koki, että aamupala tuki lasten hyvinvointia. Keskeisimmäksi kehittämiskohteeksi nousi ajankohta ja saavutettavuus: aamupalalle ei aina ehditty tai jaksettu tulla.

3. Aloite / esitys

Esitän, että Naantalın kaupunki valmistelee ja selvittää mahdollisuuden toteuttaa aamupalakokeilu Maijamäen ja Suopellon yläkouluissa ensi lukukaudella.

Perusteltu ajankohta kokeilulle olisi loka-marraskuussa, jolloin pimeä vuodenaika kuormittaa monien nuorten jaksamista ja aamupala voisi osaltaan tukea koulupäivän aloitusta.

4. Valmistelussa selvitettävät asiat ja arviointi

Esitän, että valmistelussa selvitetään erityisesti:

A. Kokeilun laajuus ja toteutus

- ajankohta ja kesto (esim. 4-6 viikkoa loka-marraskuussa)

- tarjoilu-aika ja -paikka kouluittain (esim. klo 7.45-8.15 ruokalassa tai muussa tarkoituksenmukaisessa tilassa)
- käytännön työnjako ja vastuut (koulut, ruokapalvelut, mahdolliset kumppanit)
- toimintamalli, jolla osallistumisen esteitä vähennetään (selkeä aikaikkuna, sujuva järjestely)

B. Yhteistyömahdollisuudet

- mahdollisuus hyödyntää paikallisia yhdistyksiä käytännön toteutuksessa (esim. jakamisessa) sekä yhteistyön reunaehdot
- mahdolliset vanhempainyhdistysten roolit (selvitettävä, ei oleteta)

C. Kustannukset ja maksatusmalli

- kustannusarvio (kokonaiskustannus sekä kustannus per annos/oppilas)
- vaihtoehtoinen maksatusmalli: ensisijaisesti maksuton, tai vaihtoehtoisesti enintään välipalalipun suuruinen
- raaka-aineiden hankinta osana koulun normaalia elintarvikehankintaa ja hävikin hallinta

D. Seuranta ja arviointi

- osallistujamäärät (päivittäin ja viikoittain)
- oppilas- ja huoltajapalaute
- henkilökunnan havainnot koulupäivän aloituksesta, työrauhasta ja oppilaiden jaksamisesta
- hävikin määrä ja toteutuksen käytännön sujuvuus
- kokeilun raportointi päätöksenteon tueksi (mitä opittiin, mitä muutetaan, jatkoehdotus)

Tavoitteena on tuottaa selkeä, kustannustietoinen ja arvioitava malli, jonka pohjalta voidaan päättää toiminnan jatkosta.

Liitteet

1. Lähteet:

- Duodecim Terveyskirjasto: Koululaisten ja opiskelijoiden ravitsemus <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01274>
- Ruokavirasto: Koululaiset <https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/terveytta-edistava-ruokavalio/ravitsemus--ja-ruokasuositukset/koululaiset/>
- THL: Kouluterveyskysely 2025 (tiedote, sisältää tiedon että noin puolet 8.-9.-luokkalaisista syö aamupalan arki-aamuisin) <https://thl.fi/-/kouluterveyskysely-2025-lapset-ja-nuoret-tarvitsevat-aikuisten-tukea-terveellisiin-elintapoihin-yha-useampi-voi-puhua-asioistaan-vanhempiensa-kanssa>
- THL Kouluterveyskyselyn tulospalvelu 2025: indikaattori "Syö aamupalaa joka arki-aamu", Naantali ja verrokkikunnat (tuloste/kooste liitteeksi)

2. Suopellon aamupalakokeilun koosteet:

- Oppilaspalaute (ppt)
- Huoltajapalaute (ppt)

Päätös

Valtuustoaloite merkittiin vastaanotetuksi.

611/00.01.02.03/2026

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Valtuustoaloite lähetetään ateriapalvelujen valmisteltavaksi. Vastuuvalmistelijaksi nimetään palvelupäällikkö Heli Rantala. Valtuustoaloitteen käsittelyprosessi saa kestää korkeintaan yhden vuoden aloitteen jättämisestä lukien.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.